

# NÉPLAP

Szerkesztőség: Debrecen, Ferenc József-út 56.  
Kiadóhivatal: József kir. herceg-u. 16.

DEMOKRATIKUS NAPILAP

Előfizetési árak: Egy hóra 750 P  
Negyedévre 2100 P  
Félévre 4000 P

## A rendeleteken túl

„A szovjet unió és szövetségesei sikeresen verik a fasisztust, amely ezt a háborút rájuk kényszerítette és egyre közelebb hozzák a fasisztus teljes katonai szétzúzásának napját. Tudjuk azonban, hogy a fasiszta erők katonai szétzúzásával nem szabad megelégednünk. El kell érünk a fasisztus teljes erkölcsi és politikai szétzúzását is.”

Bölcsek, találók Molotov szavai. Sok nagy és sok apró esemény, könnyelműen elejtett szavak és megfontolt beszélgetések, a gondolkodás és cselekvés teljes zűrzavara mindazt mutatják, hogy a fasisztus haderejének szétzúzása nem jelenti a fasiszta rendszer megsemmisítését is. Az embertelen elmélet ügyes fogásaival, ravasz magyarázataival mindenüvé beférkőzött és totálisan meghódította a lelkeket. Könnyű dolga volt! A rendszer alapját az ember dűrva ösztönei, a vér, az erőszak, a gyűlölet képezték, az ingatag, iskolázatlan tömegek könnyen követtek a demagóg jelszavakat.

Gazzal, szívós elősdiékkal tele földet hagyott itt az elűzött fasiszta gazda. Kemény, átfogó munka vár ránk megművelni az eldurvult, züllött magyar ugart, új vetés izmos magjait hinteni belé, hogy a föld termő és boldog legyen.

Nemcsak a rosszindulatú és rosszul számító fasiszta agitáció szedi még mindig áldozatait, de a nevelés és szokás következtében is tüdő a hadsereg pusztulását és „eszme”. Bár a történelem vasökle által megdöntött fasiszta-rend törvényei, rendeletei hatályukat veszítik, felhívások, hirdetések adják tudtul száraz, keves szóval a változást, — ez bennünket nem elgáthit ki. A változás valóban be is következett? Nem, a demokratikus, harcos munka csak ezzel kezdődik. Rendeletekkel, csak rendeletekkel nem lehet a történelmet alakítani, a fejlődés lendülete többet követel. Ráolvasással nem gyógyít az orvostudomány. A rendeletek kihirdetése csak ráolvasás marad és a beteg, szegény ország népén tovább terjed a kór. Becsületes munkát, kemény küzdelmet követel tőlünk az emberi haladás.

„El kell érünk a fasisztus teljes erkölcsi és politikai szétzúzását.” A látszateredmények ne ámítsanak el és a reánk váró akadályok ne roppantsanak össze bennünket. A történelem a cselekvő ember műve, cselekedjünk emberhez és a történelemhez méltón!

R. I.

## Teljes erővel tart Tolbukin hadseregének háromirányú előnyomulása a Dunántúlon

### Szovjet kézben a Balaton déli partja -- Az invázió óta eltelt fél év háborus mérlege

Hat hónappal ezelőtt a második világháború döntő szakaszába lépett. Június 6-ról 7-re virradó éjjel az Eisenhower amerikai és Montgomery angol tábornokok parancsnoksága alatt álló

szövetséges hadsereg Normandia földjére lépett és létrehozta a teheráni hármas találkozó határozmányai alapján a második, nyugati arcvonalat Németország ellen.

A német propagandisták és szakemberek túlnyomó része az inváziót megelőző hónapokban kimerítően foglalkozott a partraszállás eshetőségeivel és arra a megállapításra jutottak, hogy a szövetségesek hadereje — különösen az alkalmas vezetők hiánya folytán — képtelen volna a lábát megvetni a francia szárazföldön, vagy éppen áttörni a göbbelsi propaganda által bevehetetlennek hirdetett Atlanti-falat.

A szövetséges hadsereg erre a lekicsinylésre csattanós választ adott: nemcsak sikeres partraszállást hajtott végre, hanem súlyos harcok után Avranche-nál áttörte a német védelmi rendszert, ragyogó átkarolási hadművelettel bekerítette és megsemmisítette az egész Kluge-féle német hadsereget és elfoglalta Páris. Utóbb a

sikeres délfranciaországi partraszállás után gyors iramban felszabadította Franciaországot és Belgiumot.

Ma, félévvel az invázió után a szövetséges hadseregek már majdnem az egész 600 km-es nyugati arcvonalon német földön harcolnak az utolsó kiépített német erőd-vonal, a Westwall áttöréséért.

A német hadsereg ezalatt az idő alatt a nyugati fronton igen nagy veszteségeket szenvedett. A legutóbbi jelentések szerint a véres veszteségeket nem számítva a Reichswehr 749.000 hadifoglyot veszített. A francia és belga repülőterek használatát lehetővé tette a szövetséges légihaderőnek,

hogy eddig nem ismert mértékben fokozza Németország bombázását.

Csak november hónapban százezer tonna romboló- és gyújtóbomba hullott a legfontosabb ipari és közlekedési gócpontokra,

megbénítva az egész haditermelést és közlekedési rendszert, amelynek pótolnia kellett volna a sorozatos vereségekben elszenvedett óriási méretű hadianyag-vesztéseket.

Ma a német hadvezetés ott tart, hogy utolsó embertartalékainak bevetése árán sem tudja megvédeni saját határait az egyre erősbödő szövetséges nyomás ellen és a Saar-vonal áttörése után az a veszély fenyegeti, hogy a szövetséges haderő elfoglalja a legfontosabb nyugatnémetországi iparvidékeket; ez pedig

lehetetlenné tenné a további szervezett német ellenállást.

Alig két héttel az invázió után az angolszások nagy szövetségese, a Vörös Hadsereg is megkezdte nagyszabású offenzíváját és

több katlancsátában megsemmisítő csapásokat mért a keleti német haderőre.

Lendületes előnyomulással felszabadította Fehéroroszországot, a Baltikumot, Romániát és Jugoszlávia túlnyomó részét, kiverte a németeket Bulgáriából és Magyarország nagyrészéből. Ma már a keleti arcvonal is Kelet-poroszország területén, Lengyelország nyugati részén és az osz-

trák határ közelében húzódik. Jóllehet, a keleti arcvonal német veszteségeiről jelenleg nem állnak részükre összefoglaló számadatok, óvatossággal becslés szerint ezek legalább olyan mérvűek, mint a nyugatiak.

Egy francia hírforrás szerint a német hadsereg fél évi vesztesége halottakban, sebesültekben és hadifoglyokban összesen 3 millióra

tehető, amely egyenlő arányban oszlik meg a keleti és nyugati arcvonal között. Németország elvesztette összes európai szövetségeseit Szalasiék kivételével. Városai, ipartelepei, közlekedési vonalai romokban hevernek. Elvesztette a katonaköteles korban lévő férfilakosság legjavát. Az ellenséges gyűrű Németország határain belül szorul össze.

Minden más háborús kormány az elkerülhetetlen vereség konkluzióit levonta és feltétel nélküli fegyverszünetet kérte. Hitleréknek azonban nincs mit veszteniük, életük csak addig tart, míg a német nép elvakított vagy terror alatt álló tömegei továbbra is a vágóhídra küldhetők. Jöslásokba tehát nehéz bocsátkozni a háború befejezésével kapcsolatban, de Németország még rendelkezésre álló erőtartományait figyelembevéve megállapíthatjuk, hogy a

szövetségesek téli offenzívájá véget fog vetni az európai népek immár 6 éve folyó szenvedéseinek.

V. I.

## A szovjet csapatok birtokában a Balaton déli partja

Moszkva, december 7. Sztalin marsall mai hadijelentése újabb nagy sikerekről számol be. A 3. ukrán hadsereg ellenállhatatlannul nyomul előre a Duna jobbpartján. E harcok során elfoglalták

Rácalmás, Dunapentele, Cece és Sárbogárd fontos közlekedési gócpontokat.

Ugyanez a hadsereg délnyugat felé

előnyomulva, a tegnapi nap folyamán több mint 40 helységet foglalt el, köztük Hercegfalva, Simontornya és Mezökomárom községeket.

A Balaton déli partjának mintegy 80 km-nyi széles szakaszát a szovjet csapatok birtokukba kerítették.

Elfoglalták Balatonfonyódot, B-

keresztúrt, Darányt, Kaposfalvát, Kálmánfalvát, Istvándit, Kastélydombót és Karádot. December 3-án és 4-én 2375 német és magyar katonát ejtettek foglyul, halottakban a náci vesztesége 2000 ember. Tolbukin csapatai délnyugati irányban Budapesttől 50 km-re, az osztrák határtól pedig 70 km-re állnak.

### A jugoszláviai harcok

A jugoszláv határ felé a 3. ukrán hadsereg Kaposvártól és Szigetvártól nyugatra hatalmas lépésekkel nyomul előre. Ezzel egyidejűleg a jugoszláv néphadsereg csapatai erőteljes csapásokat mérnek a visszavonuló náciakra. E hadműveleteket a szövetséges légi haderő jelentős mértékben támogatja. A németek igyekeznek minden erejükkel a lehető leggyorsabban visszavonulni vonalukba.

A szövetséges légi haderő nehéz bombázói olaszországi támaszpontokról súlyos támadást intéztek a Budapest-Bécs vasútvonal ellen és ennek során bombázták Szom-

### 72 óra alatt 12.000 gép támadta a német közlekedési- és olajcentrumokat

A szövetséges légi haderő tegnap éjjel több mint 1300 repülőgéppel támadta Németország iparvidékeit. Osnabrück, Giessen és Merseburg fölött súlyos légi párbajra került sor, 17 német gép lelévését jelentették a hazatérő pilóták. 12 óra leforgása alatt ez immár második támadása volt a szövetséges haderőnek. 800 gépből álló erős kötelék a bielefeldi Leuna-műveket támadta. Az olajraktárakban és szintetikus ben-

### Sztálin és de Gaulle tanácskozásai

Moszkva, december 7. December 6-án Sztálin, a Szovjetunió népbiztosi tanácsának elnöke megbeszélést folytatott de Gaulle-lal, a francia köztársaság ideiglenes kormányának elnökével. A megbeszélésen jelen voltak Molotov külügyi népbiztos, Bogomolov a Szovjetunió párisi nagykövete, Bideaux, a francia köztársaság ideiglenes kormányának külügyminisztere, Garonne, a francia köztársaság ideiglenes kormányának szovjetunióbeli képviselője és Dejean, a francia külügyi-

### A németek elhurcolták a budapesti lányokat

Stockholmból jelentik: A Szálasi-hatóságok munkakötelezettséget vezettek be a magyarországi diáklányok számára. Hír szerint a Magyarországon mozgósítottaknak csak kis részét fogják lövészárkok ásására igénybe venni. A mozgósítottakat Németországba viszik, hogy Kelet-Poroszországban és a harmadik birodalom más vidékein erődítéseket építsenek. Több ezer magyar leány, köztük sok orvostanhallgatót már is németországi kényszermunkára hurcoltak. Mint kiderült, a Szálasi-hatóságok és a németek a frontra akarják küldeni, vagy a

bathely, Sopron, Hegyeshalom és Pozsony városokat.

### Újabb pontokon keltek át a Saaron az amerikaiak

A Saar-vidéken folyó harcok során az amerikai csapatok már több fontos ipari központot tartanak kezükben. A Saar folyó újabb pontjain átkeltek, elfoglalták Saarguemes városát. Saarguemes városában utcai harcok folynak, a városnak immár kétharmada szövetséges kézben van, Saarbrückentől 6 km-re állnak.

A középső rajnai arcvonalon a német csapatok súlyos ellentámadásokat intéztek az amerikai állások ellen, de ezek az amerikaiak tüzeiben összeomlottak. Az itt folyó harcok a háború legsúlyosabbjai közé tartoznak.

Az elzászi arcvonalon a 19. német hadsereg maradványai a Rajna felé vonulnak vissza, hogy ki-meneküljenek a bekerítő gyűrűből. Az amerikaiak Ostheimet, Colmartot 8 km-re északra elfoglalták.

zinfinomikokban hatalmas tüzek keletkeztek. A szövetségesek sorozatos légitámadásai és a román olaj elvesztése Németország olajtermelését a negyedére csökkentették.

Olaszországi front: A 8. hadsereg Ravenna elfoglalása után a Lamone több pontján kelt át és elfoglalta Mezzano városát. — Ugyanekkor lengyel csapatok Brziggellat szabadították fel.

nisztérium politikai ügyosztálynak igazgatója.

Moszkvából jelentik: Molotov külügyi népbiztos tegnap estebebe adott a Moszkvában tartózkodó francia államférfiak tiszteletére. Ezen Sztálin is megjelent és a moszkvai diplomáciai kar tagjai is majdnem teljes számban résztvettek.

De Gaulle tábornok ma reggel a keleti arcvonalra indult, hogy meg szemlélje az ott harcoló „Normandia” francia repülőköteléket.

légvédelmi tűzérősséghez akarják beosztani a magyar diáklányokat. Mint ismeretes, a németországi munkatáborokat már teljesen katonai alapon szervezték meg. A munkaosztályokat katonai csapatok testekké alakítják át. A munkára mozgósított német leányok tizeit osztották be frontszolgálatra és légvédelmi csapattestekhez. Ugyanilyen sors vár a magyar diáklányokra, ami azt jelenti, hogy a magyar leányokat erőszakkal a német fasiszta hadseregbe akarják besorozni.

### Tartószondolálást

Biró Gyula

fodrásznál készíttesse  
Hatvan-utca 15.

Karácsonyra

**Játékárunk**

nagy választékban kaphatók  
**Benyáts-nál**

### A budapesti nyilasok menekülése a süllyedő hajóról

Genfből jelentik: Egyre több magyar fasiszta menekül Bécsbe; Bécsben tartózkodnak a nyilas főkolomposok. A fasiszta vezetők hozzátartozói nagymennyiségű rekvirált holmit visznek magukkal. Ezeket az értékeket Budapest lakosságától rabolták el. A fasiszta nyilas vezérek hozzátartozói nap-nap után megjelennek Bécs feketepiacán, ahol megvételre kínálják a rabolt holmit. Hír szerint Szálasi fivére nagy tétel katonai szövetet adott el a bécsi lánckereskedőknek.

Egy ismert magasrangú magyar tiszt, Szálasi közvetlen környezetének tagja a napokban kijelentette újságírók előtt, hogy Németország szükség esetén menedéket ad a magyar csapatoknak. Így tehát nyilvánvalóvá vált, hogy Hitlerék elkerülhetetlen visszavonulásuk során Németor-

szágba akarják hurcolni a magyar honvédeket.

Zürichből jelentik: Szálasi úgynevezett kormánya felkészült rá, hogy Németországba meneküljön. A Szálasi-klikt tagjai között az utóbbi időben komoly torzskodás támadt, mivel a fasiszta főkolomposok igyekeznek megmenteni irhajukat. Hír szerint ismeretessé vált, hogy a minisztertanács egyik legutóbbi ülésén arról volt szó, hogy Szálasi sorukra hagyta minisztereit és maga Németországba menekült. Közlik, hogy a Szálasi-kormány valamennyi tagja megjelent Veessenmayernél, Hitler budapesti meghatalmazottjánál. Arra kérték, hogy Hitler adjon menedéket Németországban a magyar fasiszták számára. Ezt Hitler hír szerint, meg is ígerte nekik.

### A zsidókra vonatkozó megkülönböztető jogszabályok hatályon kívül helyezése

A napokban szerényméretű falragasz jelent meg Debrecen házfalain, mely közli a nyilvánossággal, hogy „az u. n. zsidótörvény és az azzal kapcsolatos törvényes rendelkezések a mai naptól kezdve hatályukat veszítették”.

Vége tehát mégis történt hivatalos lépés, — nem tudjuk, kinek az iniciatívájából, — mely az utolsó évtized magyar jogalkotásának legbűnösebb fejezetét, a Corpus Juris szégyenfoltját van hivatva hatályon kívül helyezni.

Minden tisztességes magyar ember csak arcpirulással tud visszagondolni a „szuverén” törvényhozás eme jogalkotására és a „független” kormány, valamint az alsóbb hatóságok jogalkotó tevékenységére. Ezek a jogszabályok német minták szolgái lemásolásával „nagy szövetségesünk” parancsára lábba tiptorták a legemlékezőbb jogokat és ártatlanok százait szélső nyomorba döntötték, majd március 19-e — állami függetlenségünk utolsó roncsainak elvesztése — után magukkal tehetetlen gyermekeket, asszonyokat, aggokat a legembertelenebb módon kiszolgáltatták a náci koncentrációs táborok prédájául.

Az utolsó évek bűnös háborús külpolitikája talán súlyosabb sebeket ejtett a nemzet egyetemének testén, de a zsidókkal szemben tanúsított barbár eljárás volt az előidézője annak, hogy az egész szabad világ — benne az irántunk sokáig jóindulatot tanúsító semlegesek — közvéleménye szemében elvesztett Magyarország hitele és becsülete — valószínűleg hosszú időre.

Nemcsak a zsidókkal szemben fennálló erkölcsi kötelezettség, hanem a nemzet egyetemes érdeke is megkívánja a lehető legszélesebb körű jóvátételt. A néphanulat ezirányban megnyilatkozott rögtön a felszabadulás után.

A hivatalos körök megmozdulását hetekig hiába vártuk; nem tudjuk: bürokratikus lomhaság, érdektelenség, vagy éppen reakciós erők szabatósága volt-e ennek az oka.

Dehát jobb későn, mint soha. Vége üdvözölhetjük az első ezirányú hivatalos lépést.

Kénytelenek vagyunk azonban megállapítani, hogy ez a lépés nagyon óvatos és tétova volt. Ennek a nem debreceni helyi jelentőségű kérdésnek a rendezése nagyobb nyilvánosságot érdemelt volna: a papírkészlet talán megengedett volna egy nagyobb méretű plakátot és lapunk is örömmel bocsátotta volna rendelkezésre hasábjait a szöveg előzetes beküldése esetén.

Erősebb kritika érheti a rendelet szövegezését: lehetne szabatosabb és kevésbé lakonikus. Hogy csak egy kifogást említsünk, az u. n. „zsidótörvényen” kívül meg lehetett volna említeni az 1941. évi XV. tc.-et, a szomorú világhírt szerzett fajvédelmi törvényt. Emlékezzünk még ugyanis egy, az elmúlt hetek során Debrecenben felmerült esetre: az eljáró anyakönyvvezető a megjelent házassulandók összeadását a fenti törvény által megkivánt származási iratok bemutatásától tette függővé.

Sok, saját magunk által is elismert hibánk mellett azzal szoktunk dicsekedni, hogy jogász-nemzet vagyunk. Talán jobban érvényesülhetett volna ez a tehetőség a rendelet megszüvegezésében.

Remélni akarjuk, hogy az életdő demokratikus közéletben nincs és nem is lehet szerepe olyan egyéneknek vagy irányzatoknak, mely az emberek egyenlő jogaival kapcsolatos alapelvvel szemben akár csak titkos ellenérzést is táplál, dr. V.

**LAPUNK legközelebbi száma — a mai ünnep miatt — vasárnap reggel a rendes időben jelenik meg.**

**Veszek, eladok**

férfi- és női ruhát, fehérneműket, cipőt, szőnyeg, írógépet, órát, gramofont

**Nyomtató-u. 4**

## A földreform történelmi szüksége

A földreform Magyarországon nem részletkérdés, nem egyik politikai programpontra, a többi közt, amin alkudozni lehet, hanem a magyar nemzeti fejlődés alapja, ami minden további demokratikus fejlődésnek a feltétele és biztosítéka. Eppen úgy, mint a demokrácia politikai rendszerének megteremtése és a demokrácia népi erők felsorakoztatása.

A nemzeti fejlődésnek ezek a feltételei az európai történelemben általában már a fejlődésnek korábbi szakaszán megvalósultak, ezért sehol olyan égető történelmi szükség nem sürgeti most való kiharcolásukat és megteremtésüket, mint nálunk. A nyugateurópai társadalmakban a nagybirtok ügyis, mint földtulajdon, úgyis, mint a politikai hatalom alapja, a polgári társadalomban szétesett, vagy legalább is annyira meggyöngült, hogy nem állhatta többé útját sem a parasztság gazdasági fejlődésének, sem a népek demokratikus gazdasági fejlődésének. Keleteurópában akkor nem következett be ilyen földszabadulás, azonban az első világháború után többé-kevésbé itt is megtörtént az előrelépés. Finnországtól le Bulgáriáig mindenütt radikális földreformot hajtottak végre a mult háború után s ezzel ezekben az országokban is megteremtődött a demokratikus nemzeti fejlődésnek és a parasztság fölemelkedésének az alapja. Ez volt tehát az európai fejlődés szükségszerű útja, amelyre előbb-utóbb minden európai nemzetnek el kellett lépni. Csak a hitlerizmus vetette vissza ennek a fejlődésnek az útját ideig-óráig, azonban most, amikor Európa népei fölszabadítják magukat a zsarnokság alól, mindenütt elemi erővel törnek föl újra a nemzetek demokratikus törekvései és ezekből a parasztság is mindenütt kiveti a részét, mert a földjét védi és szabadságát szerzi vissza.

Csak a magyar történelemben nem következett be a földnek és a népek ilyen fölszabadulása s most ennek a következménye, hogy a magyar nép tehetetlenül és gyáván lapul a népek szabadságharcában. Most kell tehát mindent megtenni ezért a fölszabadulásért. Ha későn és elmaradva is, de végre a mi társadalmunkban is meg kell történni ennek a lépésnek. Most már nagyon késő, persze és rengeteg olyan probléma és gond bonyolódik a földreform köré, ami ott, ahol idejében megtörtént, még nem járt együtt vele. De mindez nem számít, mert a földreform megvalósítása nélkül nem nyílik meg a nemzeti fejlődés demokratikus útja. Amilyen termelési, átértékelési, közigazgatási és mindenféle egyéb probléma és nehézség

lesz is a következménye a radikális földreformnak, egyik sem lehet akadály. Sorrendben mindent megelőző a földreform szükségessége, együtt a demokrácia politikai rendszerének a követelményével. Minden részletkérdés csak azután jön és csak ezek alapján oldható meg.

A radikális magyar földreformnak két, mindennél előbb való történelmi szükség a sürgetője: föl kell számolni a feudális reakció anyagi és politikai erőforrását, a nagybirtokot és földhöz kell juttatni és gazdaságilag is fel kell szabadítani a parasztság legszelebb rétegeit, mint a demokratikus nemzeti fejlődés legszámossabb seregét. Ez és csak ez a magyar nemzeti fejlődés útja, tehát ezzel szemben nincs érdek, nincs meggondolás és nincs nehézség, ami ellenállhatna.

Hogy a magyar történelem odáig juthatott, hogy ilyen rettenetesen elkésve és megterhelve lett nemzeti fejlődésünk alapfeltétele a földreform, az a magyar fejlődés külön történelmi nyomorúsága.

A nyugati társadalmakban sem a feudális földbirtok nem konzerválódott úgy, mint nálunk, sem a parasztság föltelensége nem lett olyan hatalmas méretű nemzeti szerencsétlenség, mint a mi országunkban. Ott a középkori feudális birtoklás úgy fejlődött át a kapitalizmus rendszerébe, hogy a parasztság legnagyobb részét megtartotta szabad paraszti birtokának azt a földet, amit jobbágycént művelt. A feudális nagybirtok ott nem uradalmi nagyüzem volt, hanem a parasztságnak jobbágycént művelt. Tehát, amikor a parasztság fölszabadult a jobbágyok alól, akkor egyúttal a tényleges jobbágycént művelt fölszabadult szabad paraszti birtokká. Így a jobbágycént művelt fölszabadulás egyúttal szabadon a parasztság kezébe is juttatta a föld legnagyobb részét.

Ezzel szemben Keleteurópában a középkori jobbágycént művelt fölszabadulása s most ennek a következménye, hogy a magyar nép tehetetlenül és gyáván lapul a népek szabadságharcában. Most kell tehát mindent megtenni ezért a fölszabadulásért. Ha későn és elmaradva is, de végre a mi társadalmunkban is meg kell történni ennek a lépésnek. Most már nagyon késő, persze és rengeteg olyan probléma és gond bonyolódik a földreform köré, ami ott, ahol idejében megtörtént, még nem járt együtt vele. De mindez nem számít, mert a földreform megvalósítása nélkül nem nyílik meg a nemzeti fejlődés demokratikus útja. Amilyen termelési, átértékelési, közigazgatási és mindenféle egyéb probléma és nehézség

volt a magyar földnek — nagyon megnyirbálva juttatta a parasztság szabad birtokába. A későbbi telepítési, parcellázási és földreformakciók pedig mindig nagyon szűkmarkúan, éppen csak a politikailag elkerülhetetlen mértékben juttattak földet a parasztságnak. 1850-től máig annyi változást hoztak ezek az akciók a földbirtoklásban, hogy míg az úrbérváltság után az 1850-es években a termőterület kisebbik fele lett parasztbirtok, addig most a nagybirtok fele az. A nagybirtok most is olyan hatalmas anyagi és politikai erő, ami mind a parasztság valóságos és teljes felszabadulásának, mind a demokratikus nemzeti fejlődésnek szilárdan álló akadály.

A legeslegvégű történelmi óra a mai, amikor a magyar nemzeti fejlődésnek ezt az iszonyú gátját le kell bontani. Az egyik oldala a történelmi munkának megszűntetni a feudális nagybirtokot, kihúzni a gyékényt a reakció politikai hatalma alól, hogy felszabadulhassanak a nép demokratikus erői. Ebben a munkában a parasztság visszaszorított indulatai egyesülnek a munkásság és a polgári rétegek szabadságvágyával és demokratikus igényével ezen az úton nem lehet eltérés

és különbözős az együttműködő rétegek között. A másik oldal: a föld birtokába kell juttatni a parasztság széles rétegeit, ezáltal a parasztság széles alapja és biztosítéka lesz a magyar demokráciának.

Együtt ez a kettő: a nagybirtoknak és a ráépülő feudális reakciónak a gyökeres felszámolása és a földnek a parasztság birtokába való juttatása, olyan történelmi szüksége ma a magyar népeknek, ami nélkül nincs fölemelkedés, nincs gyökeres demokrácia és nincs fejlődésképes nemzeti talpraállás. Ezért előbb-utóbb ez mindennél s ezért másod- és harmadrendű szakkérdés minden földreformmal kapcsolatos probléma. A földreformnak meg kell lenni, ez létérdeke a nemzetnek, ami probléma együttjár vele, azt meg lehet és meg kell oldani, mert az megmentett életünk mindennapi gondja lesz már.

A földreform programja az, amivel a parasztság küzdő sereg lesz a demokratikus, szabad Magyarországot való harcban és a sikeresen megvívott harc eredménye lesz, hogy a fölszabadult ország széles és biztos alapja lesz a parasztság.

ERDEI FERENC.

## Vasárnap népgyűlést rendez a Nemzeti Bizottság!

A Nemzeti Bizottság legutóbbi ülése dr. Juhász Nagy Sándor elnöke alatt háromtagú bizottságot küldött ki a Magyar Nemzeti Függetlenségi Front programjának megszervezésére. Amint értesültünk, a bizottság ma tartotta utolsó ülését és szombaton fogja azt a Nemzeti Bizottság elé terjeszteni jóváhagyás végett. Ezt a programot hozzák a pártok vasárnap a népgyűlés elé.

A népgyűlés, melyet vasárnap 11 órakor tartanak a Bika nagyteremben, több lesz, mint egy prog-

rammnak a nyilvánosságra hozatala, több lesz, mint egy egyszerű bejelentés. Ez a népgyűlés hatalmas arányú demonstráció lesz, ahol Debrecennek tanuságot kell tennie a demokrata eszmék mellett. Itt lesz alkalma Debrecennek, hogy megmutassa: méltó hagyományaihoz, méltó Kossuth Lajoshoz! Reméljük, hogy az itt elhangzottak utat találnak nemcsak Debrecen lakosságának szívéhez, hanem meghallja minden magyar innen és túl a Tiszán, hogy megszülessék egyszer végre az igazi demokratikus Magyarország!

## 7-8000 mázsa gabona hever asztagban az elepi tanyákon

Igen tisztelt Szerkesztő ur!

A mezőgazdasági munka megindításáról, a termény és a jövő évi élelem biztosításáról igen sok segíteni akaró szó hangzott el.

A háború sok olyan kárt okozott, mely érzékenyen érinti a lakosságot. Eppen ezért kétszeresen vigyáznunk kell arra, hogy amink megvan, azt a köz értékében használni tudjuk. **A mulasztások és hibák ma bűnnek számítanak.** S úgy magam, mint kiskgazdátársaim nevében egy ilyen súlyos mulasztásra akarom felhívni a Néplap, s egyúttal a szükséges intézkedések megtételére kötelezettek figyelmét.

Elepi kiskgazda vagyok s 18 hold földdel rendelkezem. A környéken körülbelül 20-30 tanya áll, melyeknek tulajdonosai hozzám hasonló gazdaemberek. Az idén a mi környékünkön egyáltalában nem volt cséplés s jelenleg körülbelül 7-8000 mázsa gabona hever asztagban, melynek teteje már ki is zöldült. Annakidején egyenként jöttünk be a gazdasági ügyosztályokhoz és az akkori polgármesterhez és gépet kértünk. Minden kérésünk hiábavaló volt. Ugyanakkor a vagyonos gazdák és a protekciók el tudták végeztetni a cséplést, mi, törpebir-

tosok azonban semmire sem mentünk.

A jelenlegi nehéz helyzetben nem ültünk tétlenül. Én például — a MÁV üzletvezetőségén vagy a MÁV tisztviselő — szántottam, vettem s így tettem más hozzám hasonló gondolkodású gazdák is.

Minden jószándékunk és törekvésünk azonban meddő maradt, ha arra illetékesek nem sietnek segítségünkre és nem kapunk cséplőgépeket. Lehet, hogy a háború következményeként a gépek közül is sok tönkrement, de adjanak annyit, amennyit lehet. Amikor minden szem buzára szükség van, nem nézhetjük tétlenül a tanyáinkon összegyűjtött, romlásnak induló gabonát.

Kérjük az illetékeseket, hogy foglalkozzanak ezzel a kérdéssel. Egészen bizonyos, hogy nemcsak Elepen, de sok környékbeli tanyánál ez a helyzet. Ha gépet kapunk, a bérlők, gazdák, a törpebirtokok tulajdonosai és a családokhoz tartozó nőtagok is vállalják a munkát. Fontos csak az, hogy mielőbb intézkedés történjék és a köz hasznára menthető legyen a nagymennyiségű gabona.

Egy elepi kiskgazda.

**"Méliusz"**  
könyvkereskedésben  
árusítás  
délelőtt 9-től 1 óráig



## SAKSZERVEZETI HIREK

A könyvkötők, vonalozók és rokonszakmabeliek szervezete december 10-én délelőtt 10 órakor Arany János-u. 2. sz. szakszervezeti helyiségben taggyűlést tart, melyre a tagokat, valamint a szociáldemokrata és kommunista párt képviselőjét tisztelettel meghívjuk. **Vezetőség.**

### Dalárdisták figyelmébe!

Felkérjük az összes dalárdákat, hogy ma d. u. 8 órakor kezdődő próbán teljes létszámmal jelenjenek meg a Széchenyi-utca 20. daloshelyiségben. (Volt anyakönyvi hivatal.)

### FELHÍVÁS

Felhívom a DVSC birkozóit, hogy folyó hó 13-án, szerdán délután 3-4 óra között a DVSC-pályán megbeszélés végett megjelenni sziveskedjenek. Németi.

Felkérjük az összes sportegyesületek vezetőit és játékosvezetőket, hogy 10-én délelőtt 10 órakor fontos megbeszélés végett okvetlenül jelenjenek meg a kerület helyiségében.

Eljegyzés. Müller Magdát eljegyezte Hirsch László Nagybányáról.

**Dr. Szabó József** fogászati klinikai orvos rendelését megkezdte Piac-utca 9 sz. alatt. Rendel. d. u. 2-4-ig.

Halálozás. Koncz Mihály asztalosmester 32 éves korában elhunyt. Temetése pénteken délután 1 órakor lesz a Köztemető II. b) ravatalozó terméből. Lakás: Hatvan-utca 53. Dankó temetkezés.

## Zombor Károly női divatterme megnyilt

Kossuth-u. 18. — Fogad 9—3-ig.

### A Világítási Vállalat közérdekű felhívása!

Felhívjuk a n. é. közönség figyelmét, hogy illetéktelen egyének a város körzetében hálózatunkon vezetékalakításokat és bekapcsolásokat végeznek és ezen munkájukért pénzt, vagy más ellenszolgáltatást kérnek.

Tekintettel arra, hogy ezen munkálatokat tudomásunk és beleegyezésünk nélkül végzik és hozzá nem értő munkájukkal a közönség élet- és vagyonbiztonságát veszélyeztetik, felkérjük a n. é. közönséget, hogy az ilyen zsarolókat vállalatunkhoz haladéktalanul bejelenteni sziveskedjenek, hogy ellenük a hatósági eljárást megindíthassuk, annál is inkább, mert vállalatunk a régi fogyasztók bekapcsolását díjtalanul eszközözi.

Egyben kérjük a n. é. közönség szíves türelmét, mert a hálózathelyreállítási munkálatok és bekapcsolások folyamatosan vannak, csak anyag- és munkaerőhiány miatt nem haladnak a töltők megszkott gyorsasággal.

## Hó- és sárcipő- javítást vállalom

az Orbán-féle gumijavító üzemben  
**Péntek József**

Piac-u. 7. Munkáértvelet reggel 8—12-ig.

## Magas árat

FI Z E T E K  
szövetekért, vászon-  
nértek, kelengyékért,  
új és ócska férfi- és női  
ruhákért

Piac-u. 59. Üzlethelyiség.

### Felhívás a gabonakereskedőkhöz

Felkérem a város területén lakó gabonakereskedőket, hogy a város lakossága ellátására új termésig szükséges kenyérgabona felvásárlására, annak a hatósági őrlésre kijelölt Hortótágy-malomban rendelkezésre bocsátása s e vállalkozás pénzügyi lebonyolítása céljából alakítsanak alkalmi egyesületet. Az így megalakítandó alkalmi egyesület felkérem, hogy ezen közérdekű és nagyfontosságú feladat sikeres végrehajtására javaslatát, illetve ajánlatát hozzám december 14-ig nyújtsa be. Dr. Vásáry István polgármester.

### Járdák és udvarok tisztántartása

Nyomatékosan figyelmeztetem a háztulajdonosokat, bérbelet, házigondnokokat, háztelgyelöket, hogy a ház előtt lévő utcácskák és járdák, valamint udvarok — állandó tisztántartásáról — a törvényes következmények terhe mellett gondoskodjanak.

Elhagyott, lakatlan házaknál a fenti kötelezettség a szomszédokat egyetemlegesen terheli.

A jelen felhívásban foglaltak végrehajtását a rendőrhatalom szigorúan ellenőrzi és a mulasztókat pénzbüntetéssel fogja sújtani. Debrecen' 1944 december 6. dr. Szilágyi József rendőrfőkapitány.

### Katonai felszerelési tárgyak beszolgáltatása

A debreceni rendőrfőkapitány az alanti közleményt adta ki:

Felhívom a város lakosságát, hogy a birtokában levő mindennemű lő- és szálfelegyvert, katonai felszerelési tárgyat, hadiszert a lakása szerint illetékes kerületi rendőrkapitánysághoz 24 órában belül szolgáltatassa be, a lőszer és robbanóanyagot pedig ugyancsak a fenti határidő alatt oda jelentse be.

Ha a legyvert, katonai felszerelés, hadiszert, lőszer és robbanóanyag üres, illetőleg nem lakott házból, lakásból, udvarból, telken, vagy pedig az utcán volna, úgy a beszoigálatási, illetve — lőszer és robbanóanyag esetében — a bejelentési kötelezettség a ház-, telektulajdonost, főbérlet, házigondnokot, háztelgyelőt, illetve a szomszédokat és a környékbeli lakókat terheli.

A fenti kötelezettség teljesítését a rendőrhatalom ellenőrizteti és a mulasztók ellen kénytelen lesz a lesgigorúbban eljárni.

Dr. Szilágyi József rendőrfőkapitány

## HURAY

írógépműszerészmester  
**írógépjavítást**  
vállal, irodagépet vásárol.  
KOSSUTH-UTCA 39.

## Apróhirdetések

Szakmunkásokat a szakszervezetek közvetítenek, Arany János-u. 2.

### HÁZASSÁG

Férjhez menne modern úrnő jó fizetésű hivatalnokhoz, 24—26 éves. Rendőrök előnyben. Megbeszélés: József kir. herceg-u. 71. 6—7 óra között. (Cs. 23.)

### MUNKA

Egy hölgy és egy úri fodrász segédek felvesz Orosz, Kassai-út 11. (Cs. 30.)

Tetűfedéshez tanuló. férfi és nő, valamint napszámok magas fizetéssel felvételt. Bullyoszy, Széchenyi-u. 41. (K. 14.)

Fodrászüzletemet újból megnyitottam. Körhőny Lászlóné, Széchenyi út 2. sz. (Sz. 38.)

Budapesti nagyvállalat tisztviselője állást vállal. „Műszaki” jellegű. (Cs. 15.)

Szerény igényű, magános nő keresek háztartásomban és fűszerüzletemben kisegítőre. Károly Ferenc József-út 68. (Sz. 12.)

Itthon maradt gazda tengerit, repát kiad harmados betakarításra. Cím a kiadóhivatalban. (Sz. 1.)

### LAKÁS

Utcai butorozott szoba azonnal kiadó Könyök-utca 8. (Cs. 32.)

Különbejárattú utcai butorozott szoba fürdőszobahasználattal együtt kiadó. Szappanos-u. 27. (Cs. 25.)

### ELADÁS

Jó állapotban lévő fürdőruhákat veszek. Nagyerdői fürdőtelep, d. u. 3-ig. (H. 14.)

### EGYÉB

Aprópénz állandóan kapható „Néplap” kiadóhivatalában, József kir. herceg-u. 16. (Sz. 4.)

Zongorát, pianót hangol. javít Till, a Zenede hangolója. Homok-u. 84. (K. 4.)

Boros kelmefestő és vegytisztító üzemet megnyitotta Piac-u. 77.

Két villanymotor eladó 110 voltra Benyáts áruüzletében. (Sz. 36.)

Vágó lovat minden mennyiségben vesz Kiss, Vendég-u. 46. (Sz. 14.)

Tetűcserepet keres megvételre rombadólt házakról a Svetits-bérbáz. Ajánlatok beadhatók a háztelgyelölél, Piac-u. 43. (Sz. 42.)

Hajvágógépet veszek. Rencz Antal, Kossuth-u. 4. sz.

Mindent veszek és eladok. Nyomató-u. 4. (Sz. 2.)

Vágot és élő baromfi állandóan kapható s megrendelhető Pusztainál, Simonffy-utca 2—c. (Sz. 9.)

Toll minden minőségben kapható „Hangya” Tollgyűjtő Telep, Pest-utca 1. szám, Hatvan-utca sarok. (K. 12.)

Veszek használt bútorokat, zongorát, billiárdasztalt bármilyen hibával. Lovász Gyula asztalos m., Péterfia-u. 52. (Sz. 23.)

Zsírnakvalót hússal együtt, 2 kg.-ot adok 1 kg. cukorért. Rothermer-u. 17. d. e. 11. d. u. 5 ó. (Sz. 3.)

Építési anyagok, aholit- és cementlapok ismét kaphatók a Debreceni Műkővár, Fürdő-u. 2. sz. telepen, téglá pedig a Kishegyesi-út 459. sz. téglagyárában. (P. 7.)

Kiss Ferenc szobafestő, mázó és fényezőmester Homok-u. 49 sz., értesíti kunsajt-körét és a nagy becű közönséget, hogy műhelyét újra megnyitotta, elvállal minden e szakmában vágó munkát. (Cs. 1.)

Üvegágót bármilyen áron veszek, vagy cserélek ruhaneműért. Cím a kiadóban. (Sz. 40.)

Nagy Ferenc fodrászmester kibombázás miatt Szabó Kálmán-utca 95. alatt dolgozik. (Cs. 24.)

Pulyka-, liha-, kacsa-, tyúk- és libaszárnytoll nagyobb mennyiségben eladó. — Baromfi-telep, Diószegi-út 9. (Sz. 22.)

GYÜMÖLCSFAÁRUSÍTÁS megkezdődött a városi faiskolában, Bősörmenyi-út 64. Városi kerületben. (Cs. 9.)

Lovát veszek. Arany János-u. 53. (Cs. 26.)

Diákot lakással, kosztal felveszek. Varga-u. 7. Ladányi Sándor tisztviselő. (Cs. 11.)

Középiszkolás tanítását, önértékre előkészítést vállalja tanárjelölt. Matematika-, fizikaszakos” jellegű. (Cs. 16.)

Két középiszkolás leányt vagy fiút teljes ellátásra elfogadok. Csapókert, János-u. 17. (Cs. 10.)

Három, felső- vagy középiszkolás fiút kvartélyra elfogadok. Boldog, Mór-cs-u. 12. Árpád-tér-nél. (Cs. 7.)

Egy paplanlepedőt elcsereplék zsírt, illetve cukorért. Hajnal-u. bérbáz, C. I. 8. (Cs. 5.)

Csapó-u. 6. sz. ruhaüzletéből 2 db. Singer-szabógépet és egy gépfelvittek. Nyomravezetője magas jutalomban részesül. (Cs. 6.)

### A rendőrfőkapitány felhívása!

Kérem azokat a szervezmunkásokat, akik az új polgárságba jelentkeztek és a csatlóki sorozásra nem jöhettek, hogy f. hó 9-én, szombaton d. 3 órakor a szakszervezeti szobában jelenjenek meg. Szilágyi sk., rendőrfőkapitány.

### HIRDETMÉNY

Értesitem a közönséget, hogy a bíróságok működésüket a kir. ítélőtábla épületében, Simonffy-utca 10. sz. alatt megkezdették.

Panaszfelvétel minden kedden és pénteken a hivatalos órák alatt, földsz. 9. szám alatt.

Közönségem továbbá, hogy ezen a területen továbbra is a magyar nyelvűeknek érvényben, a már hirdett statárium is hatályban van. Büncselekmények elkövetésétől tehát a nyos törvényes következmények terhe alatt mindenki saját érdekében tartózkodjék. Dr. Toth Kálmán kir. ítélőtábla tanácselnök, a kir. ítélőtábla ezüdszint vezetője.

## Helyi és vidéki fuvarozást vállal Müller és Tsai

Piac-u. 71. Hivatalos órák 8—1.

## Kölcsonkönyvtár a Hangya udvarban megnyilt

### HIRDETMÉNY

Azokat a tűzifa- és szénkészleteket, melyek olyan egyének lakásában, vagy ahhoz tartozó helyiségben vannak, akik a város területéről elmenekültek, zár alá vettnek nyilvánítottam.

Ezen készletek felett csak a városi hatóság rendelkezik.

Akinek ilyen készletről tudomása van — elsősorban a háztulajdonos, a háztelgyelő, házmester, lakótárs — köteles a fenti készletet a városi gazdasági ügyosztálynál bejelenteni a tulajdonos nevén és a készlet tárolási helyének közlésével. Debrecen, 1944 december 6. Dr. Vásáry s. k. polgármester.

### Meteor mozgó

Ma pénteken:

## Menekülő ember

Gyönyörű magyar film  
Főszereplők: Tolnay Klári, Ajtay Andor. — Előadások kezdete: d. u. 3 órakor. Jegyértvelet d. e. 11-1-ig, d. u. 2-6-ig.

## Sertést, szarvasmarhát, juhot,

hüvelyes terményt legmagasabb napi áron vásárolok  
**Vadász, Miklós-u. 43.**

Felelős szerkesztő: Radó István.  
Felelős kiadó: Dr. Tariska István  
Kiadja: a „Szabadság” nyomda- és kiadóvállalat Debrecen,  
József királyi herceg-utca 16. szám.

Régi nótá, zeposztály sok tal jegyezte el sötét, törté Régi nótá az rendszer legalói a közhiva legceskélyebb kül hajtottak len a legkeg sebb rendszab minimális jog teket, vagy la nyú útra indu vagónjait. Vo tek, voltak, a solyogtak, a j hetetlen vállu rancs” és esa félre, a gaz alig néhányan Végre eljö De kinék a terror alatt magyar dolgo ba kényszer erőké, a fajtól megkínzot a köztisztvisel ban felszabad alakulóban lé jol lubickoltat százezreket m dőjében, úgy étek, a rang tornászás akti produkáltak letaposásával. és most? U szik észre ma egy kicsit hogy a vörös kozik belső nagyják figye trak a magya gyar demokra genis tudjuk etkövetői kö közöttünk és szerényen, vi esörtetnek a a régi hangn Főbb politika ügyességet té a kedves, jó hogy az új, most próbálg gondolnak a fiaí arra, ho napról-napra nek és lesujt Ime, a N ülésén ez a tisztviselők k nagyon is eg Követeljük a demokrácia Nemzeti Bizo gátat a fasis nek, zavartl